

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2002. – № 4: Законодавство України про банкрутство. – 336 с.
2. Про порядок проведення досудової санації державних підприємств: Постанова Кабінету Міністрів України // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2002. – № 4 : Законодавство України про банкрутство. – 336 с.
3. Антикризисное управление. Общие основы и особенности России / Под общ. ред. И.К.Ларионова. – М.: Изд. дом «Даликов и К», 2001. – 247 с.
4. Бирман, Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. / Под ред. Л.Белых. – М.: ЮНИТИ, 1997. – 631 с.
5. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. В 2-х т. – К.: Ника - Центр, 1999. – 592 с.
6. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика, 1988. – 512 с.
7. Корпоративный менеджмент: Справочник для профессионалов / И.И.Мазур, В.Д.Шапито, Н.Г.Ольдерогге и др.; Под общ. ред. И.И.Мазура. – М.: Высшая школа, 2003. – 1077 с.
8. Мазур И.И., Шапито В.Д. Реструктуризация предприятий и компаний. – М.: Высшая школа, 2000. – 587 с.
9. Пушкарь А.И., Тридед А.Н., Колос А.Л. Антикризисное управление: модели, стратегии, механизмы. – Харьков: ООО «Модель Вселенной», 2001. – 452 с.
10. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции: Пер. с англ. – М.: М.: ИНФРА - М, 1997. – 1024 с.
11. <http://www.bank.gov.ua/Macro/pok.htm>.

Получено 27.02.2006

УДК 332.012

Г.В.ВИСОЦЬКА, канд. екон. наук, З.В.ГОНЧАРОВА
Харківська національна академія міського господарства

ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ

Розглядаються особливості та напрямки удосконалення організаційних структур житлово-комунального господарства регіону.

В останні роки у країнах спостерігається тенденція розробки національних й регіональних стратегій направлених на економічний, екологічний, а в першу чергу соціальний розвиток. Розвиток держави прямо залежить від розвитку регіонів, які в свою чергу мають ускладнення з ефективного управління.

В Україні зростає інтерес до проблем регіонального управління та його реформування, у тому числі житлово-комунальним господарством. Сьогодні регіональна політика в Україні реалізується переважно через управлінські апарати адміністративно-територіальних одиниць – областей, районів.

Недосконалість системи управління житлово-комунальним гос-

подарством України, зволікання з його реформування призвели до того, що підприємства галузі неспроможні ефективно працювати в ринкових умовах і надавати споживачам послуги належного рівня та якості [1].

Згідно із Законом України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки» передбачається вдосконалення системи управління як галуззю, так і сферою виробництва і надання житлово-комунальних послуг, тобто розмежування повноважень органів місцевого самоврядування і місцевих держадміністрацій у сфері житлово-комунального господарства (далі ЖКГ).

Законом України “Про місцеве самоврядування в Україні” визначено, що територіальна громада має право ефективно користуватися і розпоряджатися майном, котре належить їй. У кожному регіоні існують свої особливості розвитку, а тому й відмінні риси побудови організаційних структур управління.

Організаційна структура управління є соціально-економічною категорією, що характеризує відносини сукупності ланок апарата керування й існуючих між ними організаційних зв'язків, що виражають взаємодію й координацію елементів усередині даної системи [2].

Житлово-комунальне господарство визначають як складну, багатоелементну, динамічну організаційно-економічну систему, у склад якої входять підгалузі, об'єднання, підприємства, які вирішують різні за характером виробничі завдання.

Фактори, які впливають на організаційні структури, з одного боку, об'єктивно обумовлюють і визначають процес їхнього перетворення, а з іншого – підкоряють ці структури вольовому впливу повноважних органів і відповідальних осіб. Серед об'єктивних факторів, що впливають на склад організаційної структури ЖКГ, особливого й зростаючого значення набувають досягнення науково-технічного прогресу та ефективність їх використання [2]. Особлива увага приділяється застосуванню нових енерго- та ресурсозберігаючих технологій, матеріалів, устаткування й механізмів; стимулюванню впровадження приладів обліку водо-, енергоресурсів для скорочення витрат підприємства; впровадженню автоматизованої системи управління технологічними процесами житлово-комунального господарства та ін.

По мірі виникнення нових завдань для реалізації загальної мети, відповідності ринковим вимогам створюють нові організаційні елементи з властивими їм функціями. Тому передбачаються не тільки правила створення функціонування організаційних структур, але й правила перебудови або розформування організації.

Сьогодні при розробці програм реформування та розвитку житлово-комунального господарства областей і міст особлива увага приділяється заходам щодо удосконалення системи управління житлово-комунальним господарством, а саме:

- оптимізації структури управління на всіх рівнях та сферах ЖКГ;
- розподілу функцій власника, управління та утримання житлового фонду й інших об'єктів нерухомості;
- створенню нових організаційно-правових форм та формуванню системи довірливих відносин між усіма суб'єктами надання житлово-комунальних послуг;
- організації підготовки та перепідготовки керівників і фахівців ЖКГ;
- залучення громадськості до реалізації завдань, визначених «Загальнодержавною програмою реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки».

Про ефективність управління можна говорити, коли при наявних ресурсах і засобах досягається максимальний результат у процесі виконання завдань, покладених на орган управління. Критеріями ефективності виступають професіональний рівень апарату управління, побудова оптимальної системи органів управління, оперативність і компетентність прийняття управлінських рішень та високий рівень виконавської дисципліни [3].

Однією зі складових ефективності управлінської системи є побудова оптимальної організаційної системи, де під оптимальністю розуміється:

- дотримання принципу керованості органів управління;
- усунення дублювання функцій органів місцевого самоврядування;
- спрощення кількості управлінських ланок виконавчих органів самоврядування;
- створення належної мотивації для кадрового складу управлінських органів самоврядування [3].

Розподіл функцій власника, управління й утримання житлового фонду та інших об'єктів нерухомості дозволяє розглядати систему управління як трьохрівневу:

- власник житлового фонду й інших об'єктів нерухомості;
- замовник житлово-комунальних послуг;
- підрядні організації, що забезпечують надання житлово-комунальних послуг.

Розподіл функцій залежить від особливостей того чи іншого населеного пункту, стану його житлово-комунального господарства та

попереднього економічного обґрунтування. Так, через невеликий обсяг робіт, функції управління та утримання житлового фонду може виконувати одне підприємство.

У житловій сфері інститути управління, організації, які будуть здійснювати управління як існуючим, так і знову створеним житловим фондом, обирає територіальна громада, а саме:

- утворення компаній – замовників житлово-комунальних послуг;
- формування інституту управителів;
- утворення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та їх асоціацій;
- утворення органів самоорганізації населення (квартальні, вуличні, будинкові комітети).

Однією з особливостей галузі є монополізм (або домінуюче положення) підприємств-постачальників і виробників послуг та відсутність можливості у споживача відмовитися від цих послуг.

Створення конкурентного середовища в системі управління й обслуговування ЖКГ дозволить залучити приватний бізнес, а власникам об'єктів ЖКГ вибирати на конкурсних засадах організацію, яка зможе забезпечити необхідний рівень якості робіт і послуг по найбільш низьких цінах.

Підвищення кваліфікації й професійної перепідготовки керівників і фахівців ЖКГ шляхом використання зарубіжної практики управлінської діяльності, ідей та методів у різних навчальних програмах, курсах й семінарах, допоможе організувати ефективне управління та належне використання майнових комплексів у сфері виробництва і надання житлово-комунальних послуг.

Таким чином, різноманітність форм організації, гнучкість, мобільність організаційних структур, їхня доцільність до місця й часу залежить від особливостей розвитку регіонального управління. Розглянуті напрямки удосконалення житлово-комунальної системи сприяють здійсненню державної політики з реформування та розвитку житлово-комунального господарства України.

1. Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки: Закон України від 24 червня 2004 р. №1869 - IV.

2. Гаврилов А.И. Региональная экономика и управление. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – С.191-198.

3. Дуда А. Оптимізація системи управління як фактор ефективності самоврядування // Аспекти самоврядування. – 2003. – № 18. – С.16.

Отримано 27.02.2006